

OPSCHRIFT

Vergadering van: 18 november 2013

Nummer: 2013_MC_00576

Onderwerp:
Brandveiligheid Ghelamco Arena. - Isabelle De Clercq

Raadslid(-leden):
Isabelle De Clercq - N-VA

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting:

-

Vraag:

Tijdens de commissie algemene zaken van september stelde ik al een vraag in verband met de brandveiligheid van de Ghelamco Arena. Mijn bezorgdheid was dat er op dat moment blijkbaar nog geen definitief brandweerattest was en dat er als noodmaatregel met tijdelijke attesten per wedstrijd werd gewerkt. Er werd mij toen verzekerd dat alle kwesties op vlak van brandveiligheid eerstdaags zouden opgelost zijn en dat er tegen 6 oktober (wedstrijd AAGent - Racing Genk) een definitief brandweerattest zou zijn.

Vandaag blijkt dit nog steeds niet het geval te zijn en via de pers verneem ik dat het nog maanden kan duren. Er zouden nog steeds een tiental op te lossen probleempunten zijn. Eén van die punten betreft een discussie tussen club en brandweer over het al dan niet veilig zijn van extra deuren tussen de supporters van beide clubs. Een ander punt betreft de problematische werking van de walkie-talkies van de veiligheidsdiensten. Beide genoemde punten moeten nu voor de afwijkingscommissie Binnenlandse Zaken komen die in principe maar twee keer per jaar samenkomt.

Gevolg is dat het stadion voor elke match nog altijd opnieuw dient gekeurd te worden door de brandweer en dat er standaard acht brandweermensen aanwezig zijn bij elke match. Efficiënt is anders.

1. Welke punten staan een definitief brandweerattest nog in de weg? Kan u de vermelde twee punten extra toelichten? Betekent bijvoorbeeld de problematische werking van de walkie-talkies op dit moment geen reëel veiligheidsprobleem? Hoe komt het dat bij het ontwerpen van de arena geen rekening werd gehouden met deze punten (walkie-talkies en deuren)?

2. Welke capaciteit voorziet de brandweer voor de keuringen en de matches zelf? Welke kosten zijn hier aan verbonden?

---

20 november 2013

Omwille van het feit dat vraag 11 en 13 hetzelfde onderwerp behandelen zal ik ze samen beantwoorden.

Het afleveren van een attest brandveiligheid wordt bepaald door art.4 § 1 KB houdende de in voetbalstadions na te leven veiligheidsnormen. Wat de Ghelamco Arena betreft is dit het KB van 1999 en niet de vernieuwde versie van 6 juli 2013. Dit attest richt zich naar de conformiteit van het stadion aan voormeld KB.

Momenteel vormen volgende punten, die vermeld zijn in het KB inzake niet-conformiteit, een probleem. Deze punten werden genoteerd door de Voetbalcel FOD en door de territoriaal bevoegde Brandweer.

Hiervoor dient door de organisator via het architectenbureau dat het stadion tekende, bij de daartoe bevoegde afwijkingscommissie, een verzoek tot het bekomen van afwijkingen, ingediend te worden.

Het architectenbureau richtte dan ook onderstaande aanvragen tot afwijkingen aan de voormelde Commissie.

1. Afwijking met betrekking evacuatiebeleid van noodtrappen niveau 2 (rondgang) naar de indoor veiligheidsweg. Breedte van de noodtrappen niet conform aan de in het KB gestelde afmetingen.

“De evacuatie van de supporters verloopt via een centrale rondgang (op niveau +2, 8.28 m) die toegang verschaft tot de 9 in- en uitgangen (8 buitentrappen, 1 binnentrap).

Deze trappen zijn berekend voor een evacuatie van +/- 7.000 personen (totale breedte van de trappen samen).

De effectieve breedte is meer dan een veelvoud van 60 cm en er wordt alleen met de 60 cm of een veelvoud hiervan rekening gehouden.

In geval van een noodsituatie worden de extra noodtrappen, onder de tribunes en toegankelijk via paniekdeuren, gebruikt voor extra evacuatie. Deze 17 trappen vertegenwoordigen de extra evacuatie voor 14.688 personen (gerekend aan een veelvoud van 60 cm).

In totaal kunnen er dus $7.056 + 14.688 (= 21.744)$ personen geëvacueerd worden, de maximale bezetting van 19.999 personen kan dus te allen tijde gegarandeerd worden. Deze noodtrappen geven directe toegang in open lucht tot de wegenis naast het speelveld die 8 m breed is en rechtstreeks in de 4 hoeken naar buiten in het stadion leiden."

2. Afwijking noodtrappen waarbij 18 opeenvolgende treden werden geteld i.p.v. 17.

De noodtrappen overbruggen 8.28 m hoogte en zijn opgedeeld in 4 trapvleugels met 3 tussenliggende bordessen. De bovenste vleugel telt 18 treden in plaats van de toegestane 17 treden. Dit heeft te maken met een doorhangende balk waarbij wij de doorloophoogte van 2.20 m

wilden garanderen en daardoor 1 extra trede dienden toe te voegen.

Aangezien de vluchtroute alleen in dalende zin is en de noodtrappen minder steil zijn dan de maximale toegelaten 37° , namelijk slechts 34° veronderstellen wij dat deze afwijking kan toegestaan worden.

1. Afwijking met betrekking tot de breedte van 4 buitenhekkens

Wanneer de som van alle noodtrappen onder de tribunes wordt gemaakt komen er, verspreid over de 350 m lange weg, naast het veld (en in open lucht) maximaal 14.000 mensen, verspreid in de tijd, terecht. Deze 14.000 toeschouwers verlaten deze zone via de 4 uitgangen in de hoeken. Deze doorgangen zijn elk 8.00 m breed (7.80 m in veelvoud van 60) en rekening houden met het hek.

Theoretisch zouden deze 4 uitgangen slechts goed zijn voor $(7.80 \times 4 \times 3) 9.360$ personen.

De aanvraag tot afwijking houdt in dat indien er rekening gehouden wordt met de capaciteit van de weg en de 'traagheid' waarbij de mensen de uitgangen bereiken volgens de Europese Norm die eind 2013 zal worden goedgekeurd.

Deze nieuwe norm bepaalt dat er op 'level surface', in dit geval de vlakke evacuatie, geen helling en geen treden, 82 personen/meter/minuut voor evacuatie kunnen worden gerekend. Men stelt daarbij dat de maximale tijd voor evacuatie 8 minuten mag bedragen.

In het Ghelamcostadion hebben we 4×7.80 m, gelijk aan 31.20 m en betekent dit dat er 82×31.20 m, gelijk aan 2.558 personen per minuut worden geëvacueerd. Wat voor 14.000 personen overeenkomt op een evacuatie in 5 minuten 30 seconden en dat er in 8 minuten 20.464 personen uit het complete stadion zouden kunnen worden geëvacueerd. Op basis van deze berekening vraagt men dat deze afwijking in aanmerking komt voor aanvaarding.

Wat de vraag m.b.t. de werking van de walkie-talkies en deuren betreft, situeert het probleem inzake communicatie zich niet in het gebruik van "walkie-talkies" maar in het radio-communicatie netwerk Astrid.

Dit communicatie netwerk wordt gebruikt door de diverse hulpverleningsdisciplines.

Tot voor kort was deze communicatie in het stadion ondermaats en werd een "voorlopige" oplossing aangebracht.

De essentie is echter dat gezorgd wordt voor een definitieve oplossing. Momenteel zijn hiertoe de nodige contacten en bestellingen uitgevoerd.

De discussie tussen de club en de Brandweer over het al dan niet veilig zijn van extra deuren behelst de problematiek van de permanente natuurlijke verluchting in de rondgang.

Immers, bij de bouw van het stadion werd duidelijk gesteld dat een reductiefactor 3 met betrekking tot het evacuatiebeleid normaal 1 cm/persoon als evacuatiebreedte, horizontaal gemeten, van toepassing was. Bij een natuurlijke permanente verluchting in de rondgang/evacuatiweg moet dit 1 cm/3 personen bedragen. Dit houdt in dat het aantal uit/nooduitgangen/trappenhuizen minder in aantal mogen zijn, rekening houdend met deze factor (zie KB van 1999 voetbalwet).

Tijdens één van de talrijke coördinatievergaderingen werd een compromis uitgewerkt, in aanwezigheid van o.m. de Voetbalcel, dat er zeker “een permanente natuurlijke verluchting” moet zijn als het nodig is. Dit wordt momenteel bekomen door manuele bediening vanuit de CPOPS (Coördinatiepost Operaties) van de deuren die uitgeven op de vomitoria (doorgang tribunes – rondgang), rookkoepels in de buitentrappen, deuren nooduitgangen. Hierbij wordt blijvend rekening gehouden met scheiding van supporterskernen.

De automatische bediening gebeurt d.m.v detectie.

De discussie kwam naar boven omdat extra deuren werden geplaatst in de rondgang om de tocht te minimaliseren en de rondgang meer als publieke ruimte te gebruiken bv. als een groot café/evenementen-ruimte.

Dit was echter onaanvaardbaar voor de Brandweer en de Voetbalcel Brussel zodat deze deuren onmiddellijk weer moesten verwijderd worden, en aansluitend de afdichtingen boven de deuren naar bv. de buitentrappen.

De rondgang of promenade is en blijft momenteel een evacuatiweg voor 20.000 man op de zittribunes. Aanwezigheid van catering (gecompartimenteerde “friet- en hamburgerkraampjes) en drankstanden zijn toegelaten. Meubilair moet zo goed als onbrandbaar zijn en mag in geen enkel geval de minimum vrije evacuatiebreedte van 5 m hinderen.

Wat de capaciteitsinzet van de Brandweer betreft voor de keuringen en de matches en de hieraan verbonden kosten is het zo dat de keuringen of “inspecties” van het stadion/bewakingen tijdens de wedstrijden worden uitgevoerd door het Departement Openbare Veiligheid van de Brandweer. Voor de keuringen/inspecties worden drie personeelsleden ingezet onder leiding van een Kapitein-Commandant.

Voor de bewaking tijdens de wedstrijden is er een onderscheid in functie van de risicograad van de wedstrijd. De risicograad wordt vastgelegd door de Politie. Er worden maximum 9 Brandweerpersoneelsleden ingezet.

Hierbij dient wel vermeld dat hierbij gebruik wordt gemaakt van een autopomp bemand met 6 brandweerlieden, maar dat deze eenheid niet enkel beschikbaar is voor tussenkomsten in het stadion zelf, maar eveneens in de onmiddellijke omgeving van de Artevelde site, inclusief UZ site.

Immers de mobiliteit rond het stadion met o.m. aansluiting naar de R4 is nog niet in orde waardoor een vlugge adequate hulpverlening vanuit de brandweerposten in de huidige situatie vertraging kan oplopen. In principe kan dit onderdeel van permanentie eveneens aanzien worden als een tijdelijke vooruitgeschoven brandweerpost.

Kosten worden hiervoor momenteel niet aangerekend aangezien de opdracht wordt uitgevoerd door van dienst zijnde personeelsleden.

Wat de definitieve keuring betreft wacht de Brandweer momenteel op het antwoord van het Ministerie van Binnenlandse Zaken op de afwijkingsaanvragen die in opdracht van KAA Gent werden ingediend bij de Afwijkingscommissie Voetbalwet FOD Binnenlandse Zaken. Ik lichtte deze punten reeds toe.

Indien deze afwijkingen worden aanvaard (eventueel met bijzondere voorwaarden welke moeten nageleefd worden) zal een definitief attest brandveiligheid voor het lopend seizoen 2013/2014 aan mij worden voorgelegd.

Zoals collega Yüksel aangeeft kan er inderdaad op veiligheid niet “worden toegegeven”.

Het aspect veiligheid, hier in dit geval wat een voetbalstadion betreft, wordt vastgelegd door diverse nationale wetgevingen en gemeentelijke reglementeringen. Naleving ervan gebeurt door de Brandweer in mijn opdracht.

Veiligheid en comfort voor de supporter zijn ongetwijfeld combineerbaar.

Comfort moet er zijn en dit zeker bij een nieuw stadion doch zonder dat zich hierdoor tekortkomingen aanbieden t.o.v. de na te leven reguliere veiligheidsnormen.

Ik wil u tevens meegeven dat de Afwijkingscommissie Voetbalcel reeds samenkomt op 21 november in de Ghelamco Arena zelf. De Brandweer zal hier bij vertegenwoordigd zijn.

Wat de tijdelijke keuringen betreft wordt dit zeker niet als een formaliteit behandeld. Vooraleer een tijdelijk attest brandveiligheid aan mij voorgelegd wordt, is er een controle van het stadion door de Brandweer.

De controle gebeurt op de continuïteit van de vooruitgang van de uit te voeren veiligheidswerken. Niet alleen voetbal gerelateerd maar in zijn geheel.
